

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет гуманітарної та економічної освіти

Кафедра педагогіки вищої школи

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ І
АНДРАГОГІКИ

підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності **011 Освітні, педагогічні науки**

(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою

Педагогіка вищої школи

(назва програми)

мова навчання

українська

Слов'янськ – 2021 р.

Розробники:

Топольник Я.В. – професор кафедри педагогіки вищої школи, доктор педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Саяпіна С.А., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Чернякова О.В. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри Топольник Я.В. _____
(ПІБ)

Погоджено групою забезпечення спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Керівник групи забезпечення С.А. Саяпіна _____
(ПІБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«30» серпня 2021 р.

протокол № 1

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	вибіркова	
Загальна кількість годин – 105	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 2 самостійної роботи студента – 5	Лекції	
	16 год.	6 год.
	Практичні	
	14 год.	6 год.
	Самостійна робота	
	75 год.	93 год.
Вид контролю: залік		

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія розвитку теорії та практики освіти дорослих і андрагогіки» є: забезпечення загальної теоретичної і практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти з питань історії розвитку теорії та практики освіти дорослих у контексті безперервного становлення особистості, яка слугуватиме основою для практичної роботи педагога-андрагога, що пов'язана з викладацькою діяльністю, розв'язанням комплексних проблем у галузі професійної діяльності.

МАТРИЦЯ

результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни «Історія розвитку теорії та практики освіти дорослих і андрагогіки»

Результати навчання	Методи навчання	Методи контролю
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – підходи до визначення поняття «андрагогіка»; – передумови виникнення, головні етапи становлення та розвитку андрагогіки в Україні; – особливості організації навчання дорослих у різні періоди; – проблеми навчання дорослих у теорії позашкільної освіти; – шляхи удосконалення навчального процесу в закладах освіти для дорослих; – зміст, методи й форми навчання у школах дорослих; – особливості підготовки кадрів для освіти дорослих; – проблеми адаптації дорослої людини до умов життя в пострадянському суспільстві; – тенденції розвитку освіти дорослих в Україні на початку XXI ст.; – особливості систем освіти дорослих у зарубіжних країнах; 	<p>Поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні методи: лекція (проблемна, лекція з розгляду конкретних ситуацій, лекція-роздум, лекція-консультація, круглий стіл, мультимедійна тощо), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, бесіда, диспут, дискусія за матеріалами лекції та вивчених літературних джерел, семінар-дебати, семінар-діалог, вирішення проблемних ситуацій, семінар-вирішення ситуаційних задач, аналіз конкретних ситуацій (casestudy); – наочні методи: спостереження, демонстрація; – практичні методи: обробка довідкової інформації, тезування, рецензування, самостійна робота (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання завдань); 	<p>Спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне та письмове опитування, практична перевірка, рейтинговий контроль, взаємоконтроль (взаємооцінка), самоконтроль, оцінювання самостійної роботи (таблиці, схеми, есе, доповідь, мультимедійна презентація тощо), залік.</p>

<p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – обґрунтовувати теоретичні основи змісту освіти дорослих; – аналізувати навчально-методичне забезпечення освітнього процесу для дорослих у різні періоди; – характеризувати особливості формування педагогічних кадрів для освіти дорослих; – аналізувати розвиток системи закладів освіти для дорослих; – визначати перспективні напрями розвитку освіти дорослих в Україні; – аналізувати світовий досвід освіти дорослих як складової освіти впродовж життя. 	<p>конспектування, анотування, написання есе);</p> <ul style="list-style-type: none"> – відеометод: дистанційні, мультимедійні 	
---	---	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
		л.	пр.	лаб.	с.р.		л.	пр.	лаб.	с.р.
Тема 1. Становлення та розвиток андрагогіки як теорії і практики освіти дорослих	17	4	2		11	17	1	1		15
Тема 2. Проблеми навчання дорослих у концепції позашкільної освіти	17	2	2		13	18	1	1		16
Тема 3. Еволюція змісту і форм підготовки кадрів для освіти дорослих	16	2	2		12	17	1	1		15
Тема 4. Формування наукових основ навчання дорослих у системі ліквідації неписьменності й політосвіти (перша половина ХХ століття)	16	2	2		12	17	1	1		15
Тема 5. Розвиток теорії і практики освіти працюючої молоді та дорослих (друга пол. ХХ – початок ХХІ ст.)	21	4	4		13	18	1	1		16
Тема 6. Досвід організації освіти дорослих у зарубіжних країнах	18	2	2		14	18	1	1		16
Усього годин	105	16	14		75	105	6	6		93

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Становлення та розвиток андрагогіки як теорії і практики освіти дорослих	4	1
2	Проблеми навчання дорослих у концепції позашкільної освіти	2	1

3	Еволюція змісту і форм підготовки кадрів для освіти дорослих	2	1
4	Формування наукових основ навчання дорослих у системі ліквідації неписьменності й політосвіти (перша пол. XX ст.)	2	1
5	Розвиток теорії і практики освіти працюючої молоді та дорослих (друга пол. XX – поч. XXI ст.)	4	1
6	Досвід організації освіти дорослих у зарубіжних країнах	2	1
	Разом	16	6

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Історико-педагогічний та прикладний аспекти розвитку андрагогіки	2	1
2	Андрагогіка і вища педагогічна школа в умовах неперервної освіти: теоретичні й практичні аспекти	2	1
3	Професійна діяльність викладача вищої школи: суспільні виклики та проблеми змісту підготовки	2	1
4	Генезис пріоритетних тенденцій освіти дорослих в Україні (II пол. XIX – 20-ті рр. XX ст.)	2	1
5	Навчання впродовж життя як пріоритетний напрям освіти працюючої молоді та дорослих (друга пол. XX – початок XXI ст.)	4	1
6	Міжнародний досвід організації навчання людей третього віку	2	1
	Разом	14	6

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Освіта дорослих – відповідь на виклики XXI століття	11	15
2	Питання освіти дорослих у теорії позашкільної освіти	13	16
3	Андрогогічний потенціал неформальної освіти дорослих	12	15
4	Історія освіти дорослих в Україні (перша пол. XX ст.)	12	15
5	Освіта дорослих на зламі століть: питання методології, теорії і практики	13	16
6	Законодавче забезпечення освіти дорослих: зарубіжний досвід	14	16
	Разом	75	93

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для вхідного, поточного та підсумкового контролю, взаємоконтролю (взаємооцінювання), самоконтролю (рефлексія, самооцінювання), усного, письмового опитування, оцінювання самостійної роботи (таблиці, схеми, есе, доповідь, мультимедійна презентація тощо), семестровий залік.

7. Рекомендована література

Основна

1. Лук'янова Л. Законодавче забезпечення освіти дорослих: зарубіжний досвід. Київ: ТОВ «ДКС-Центр», 2017. 147 с.
2. Марчук А.В. Андрагогіка: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 300 с.
3. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Історія розвитку теорії та практики освіти дорослих і андрагогіки» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання: 2-ге вид., перероб. та доповн. / Уклад.: Я.В.Топольник. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2021. 338 с.
4. Освіта дорослих у перспективі змін: інновації, технології, прогнози: колективна монографія / За ред. А.Василюк, А.Стоговського. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2017. 248 с.
5. Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія / кол. авторів; за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид. О.О.Євенок, 2018. 452 с.
6. Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти: монографія / керівн. авт. кол. Н.В.Гузій; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М.П.Драгоманова. Київ: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2018. 516 с.
7. Технології професійного розвитку педагогів в умовах формальної і неформальної освіти: практичний посібник / М.П.Вовк, Г.І.Сотська,

Н.О.Філіпчук, Ю.В.Грищенко, С.О.Соломаха, Л.Ю.Султанова, Н.С.Гомеля.
Київ: Талком, 2019. 320 с.

Допоміжна

1. Боярська-Хоменко А.В. Освіта дорослих в країнах Центральної та Східної Європи: ретроспективний аналіз: монографія. Харків: ХНПУ, Мітра, 2019. 376 с.
2. Концептуальні засади розвитку освіти дорослих: світовий досвід, українські реалії і перспективи: збірник наукових статей / кол. авторів; за ред. Кременя В.Г., Нічкало Н.Г.; укл. Аніщенко О.В., Лук'янова Л.Б. Київ: Знання України, 2018. 616 с.
3. Неперервна педагогічна освіта ХХІ століття: зб. матеріалів XVII Міжнародних педагогічно-мистецьких читань пам'яті проф. О.П.Рудницької / наук.ред.: Г.І.Сотська, М.П.Вовк. К.: Талком, 2020. Вип. 3 (15). 282 с.
4. Топольник Я.В. Особливості вивчення навчальної дисципліни «Історія розвитку теорії та практики освіти дорослих і андрагогіки» в процесі підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи: зб. наук. пр.* / [редкол. Л.Б. Лук'янова (голова), Аніщенко О.В. (заступник голови) та ін.]; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Київ, 2021. Вип. 1 (19). С. 123–129.
5. Фельцан І.М. Історія становлення теорії освіти дорослих у Європі. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2017. Вип. 1 (40). С. 299–301.
6. Якою має бути політика навчання дорослих в Україні? Аналітичний звіт / Р.Колишко, О.Лазоренко. Київ: Проект «Громадянська синергія», 2018. 52 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проект. URL: http://tntpu.edu.ua/EKTS/proekt_koncept.pdf
2. Он-лайн платформа неформальної освіти. URL: <https://learnlifelong.net/platform>
3. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України № 776 від 16.07.2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>

9. Посилання на дистанційний курс

Дистанційний курс „Історія розвитку теорії та практики освіти дорослих і андрагогіки” (<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/enrol/index.php?id=1183>).